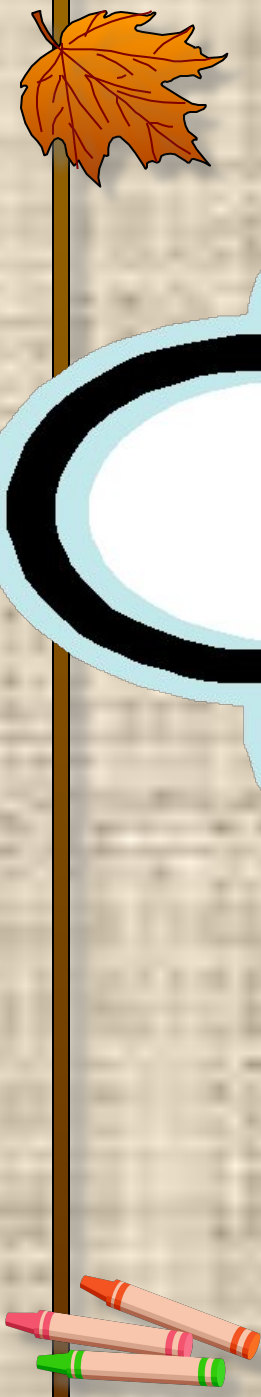

**Ознайомлення
з критеріями
оцінювання власного
висловлювання
у форматі ЗНО**

**Для успішного написання
твору-роздуму треба чітко
уявляти**

**його структуру
та критерії оцінювання**

Критерії оцінювання		Кількість балів
Зміст тексту	1. Чітке формулювання тези висловлення	2, 1, 0
	2. Переконаливість аргументів (не менш як два), їх доцільність	2, 1, 0
	3 а. Використання прикладів з художньої літератури (інших видів мистецтва)	2, 1, 0
	3 б. Використання прикладів з історії, суспільно-політичного життя, прикладів із власного життя	2, 1, 0
	4. Логічність і послідовність викладу думок	2, 1, 0
	5. Відповідність висновку тезі й наведеним аргументам	2, 1, 0
	Загалом за зміст	

Вступ

- Теза.
- Перший аргумент.
- Другий аргумент.
- Приклад із художньої літератури.
- Приклад з історії, суспільно-політичного чи власного життя.
- Висновок.

- Теза.
- Перший аргумент.
- Приклад із літератури.
- Другий аргумент.
- Приклад з історії, суспільно-політичного чи власного життя.
- Висновок.

**Вимоги
до написання
власного
висловлювання**

**Структурний
елемент твору**

Рекомендовані слова і вирази

Теза

Я вважаю, ...
Мені здається, що ...
На мою думку, ...
На моє переконання, ...
Моя точка зору на цю проблему така:

Аргументи

Я так вважаю, тому що ...
Чому я так думаю? Тому що ...
Аргументом на користь моєї думки може бути те, що ...
До того ж ...
Довести своє твердження я можу такими аргументами:
по-перше, ..., а по-друге, ...
На користь моєї думки можу навести такі аргументи: ...
Моє переконання ґрунтується на тому, що, по-перше,
...,
а по-друге, ...
Хоч моя думка, можливо, видається дивною, спробую
переконати вас такими аргументами: ...

**Структурний
елемент твору**

Рекомендовані слова і вирази

Приклади

Скарбниця світової літератури дає багато прикладів щодо порушеної проблеми. Так, ...
На згадку приходить герой ...
У зв'язку з порушеною проблемою хочеться згадати твір ...
Яскравим прикладом саме такого розуміння ...
особисто для мене є ...
Проблема ... є дуже актуальною, тому багато прикладів її розв'язання дає саме життя.
Говорячи про ... , не можна не згадати ...
Повертаючись до думки про ... , можу навести такий приклад: ...
Як я вже зазначав, ... Щодо цього яскравим прикладом є образ ... з твору ...
Найкращою ілюстрацією такого розуміння проблеми є герой ... з твору ...
Історія також дає багато прикладів ... Один із них – ...
Згадаймо постать видатного ... Захоплює його ...
Хоча мій власний життєвий досвід ще порівняно малий, можу сказати, що ...
Хочу навести приклад із власного життя ...

**Структурний
елемент твору**

Рекомендовані слова і вирази

Висновок

Отже, можна дійти висновку, що ...
Підсумовуючи, можна зазначити: ...
Таким чином, можна зробити висновок, що ...
Отже, бачимо, що ...
На завершення свого роздуму підсумую: ...

Для логічної зв'язки
думок у текст
можна використати

По-перше, по-друге, ...
Повертаючись до думки про..., хочу зазначити, що ...
Як я вже стверджував, ...
Як уже зазначалося, ...
Як можна побачити, ...

Варіанти формулювання тези залежно від теми твору

1.Теза сформульована в темі твору.

2.Тема твору – дилема (вибір із двох варіантів).

3.Тема твору – запитання, отже, тезу потрібно сформулювати самому.

4.Тема твору – речення описового характеру, у якому немає сформульованої тези.

Теза сформульована в темі твору

Потрібно цінувати те, що маєш, а не те, про що мрієш

Як показує практика ЗНО, поки що переважали саме такі теми – з уже сформульованою тезою. Учень має погодитися з нею або заперечити її.

При погодженні можна використати конструкції:

Я цілковито згоден із тезою, запропонованою для роздуму ...

Я підтримую думку, висловлену в назві твору ...

Важко не погодитися з тезою, запропонованою для роздуму

При запереченні користуємося словами:

*Мені здається, теза, запропонована для роздуму,
помилкова.*

Я хотів би довести протилежне твердження: ...

Я хотів би спростувати запропоноване твердження ...

Не можу погодитися з думкою, яка звучить у назві твору.

Я вважаю інакше: ...

Я не підтримую точку зору, висловлену в назві твору ...

До майбутнього ми йдемо, озираючись
на минуле (2008р.)

"Ніщо не звеселяє душу людини, як
споріднена праця" (2009 рік

План дій для формулювання тези

1. Уважно прочитати й осмислити назву твору.
2. Вирішити, чи ви погоджуєтеся з тезою, чи спростовуєте її.
3. Якщо це цитата й ви впевнені, що точно знаєте, хто її автор, додати невеликий коментар.
4. Спробувати переформулювати тезу своїми словами.
5. Не забути про обов'язкові вирази, потрібні для вираження власної думки.

Тема твору – дилема (вибір із двох варіантів)

Що визначить подальшу долю людства – віра в силу людського розуму загалом чи віра в окрему особистість?

Для формулювання тези до теми такого типу існує кілька можливих способів.

- Стати на бік однієї із частин дилеми (найлегше й найочевидніше).
Я вважаю, що подальшу долю людства визначить віра в колективний людський розум
- Об'єднати дві точки зору.
Людська спільнота складається з одиниць. Це означає, що індивідуальні риси, зокрема й розум кожного, – важливі. Я вважаю, що віра в окрему особистість як складник колективного розуму – оптимальний шлях для розвитку
- Запропонувати свій (третій!) варіант
Я переконана, що ні людський розум загалом, ні окрема особистість не здатні визначити майбутнє (як і минуле, й сучасне) людства, – усе в руках Божихлюдства

Тема твору – запитання, отже, тезу потрібно сформулювати самому

Що таке милосердя?

Якщо зазирнемо до тлумачного словника, то прочитаємо приблизно таке визначення поняття «милосердя»: співчутливе ставлення до людей. Я вважаю, що милосердя. - це допомога іншим.

Нині практично всі випускники українських шкіл прагнуть вступати до вищих навчальних закладів. Україна має набагато більше університетів, ніж країни Європи, Та чи потрібна вища освіта всім? Можливо, краще бути гарним будівельником або кухарем, праця якого приносить і користь, і задоволення, ніж посереднім юристом або психологом. Усвідомлення цього вимагає також намір України інтегруватися в європейський освітній простір.

Чи має змінитися ставлення до вищої освіти в нашому суспільстві? Викладіть Ваш погляд на цю проблему.

Тема твору – речення описового характеру, у якому немає сформульованої тези

Звичаї та традиції

Якщо тема – називне речення, яке не дає жодних орієнтирів, потрібно самому поставити запитання, яке подобається, і дати відповідь на нього – це й буде теза.

Яке значення мають народні звичаї та традиції в нашому житті? Чи важливі вони в комп'ютеризованій культурі XXI століття? Я вважаю, що так. Чим краще ти знаєш народні звичаї, обряди, традиції, тим більше усвідомлюєш зв'язок з рідним народом.

Аргументація

Тезу твору неодмінно треба довести за допомогою аргументів.

Аргумент – це не приклад, а думка, яка доводить тезу.

План дій для формулювання аргументів

1. Уважно перечитати сформульовану тезу.
2. Вирішити, які думки (мінімум дві) можуть довести істинність вашої тези.
3. Сформулювати їх, чітко виокремивши.
4. Перевірити, чи вони справді аргументують ваш тезу.
5. Не забути про обов'язкові вирази, потрібні для аргументації думки.

Потрібно цінувати те, що маєш, а не те, про що мрієш

Свою думку я можу аргументувати так. По-перше, життя у всіх його виявах багате й різноманітне, а людина, яка скерована лише на мрію, може не помітити цього. По-друге, народна мудрість засвідчує правильність такого погляду на життя: «Краще синиця в руці, аніж журавель у небі»; «Що маємо, не бережемо, а коли втрачаємо – плачемо».

Приклади

Приклад з літератури чи інших видів мистецтва буде повноцінним лише за умови, коли зазначено автора (письменника, режисера, художника) і назву твору. Також варто бути обережним із жанром: якщо учень не впевнений (роман це чи повість і т. ін.), краще написати «відомий твір» – так випускник убезпечить себе від втрати одного бала за фактичну помилку.

План дій для наведення прикладів

1. Уважно перечитати сформульовані тези й аргументи.
2. Вибрати приклади з літератури та з історії чи власного життя.
3. Приклади подавати стисло: не переказувати змісту твору, не аналізувати докладно образи.
4. Перевірити, чи приклади справді стосуються вашої тези й аргументів.
5. Не забути про обов'язкові вирази, потрібні для наведення прикладів.

План дій для формулювання висновку

1. Перечитати свою тезу.
2. Переформулювати її іншими словами.
3. Не забути про обов'язкові вирази, потрібні для висновку.

Потрібно цінувати те, що маєш, а не те, про що мрієш

Отже, можу підсумувати: те, що ми маємо, здатне зробити нас щасливими, якщо ми помічатимемо й цінуватимемо його, тимчасом як зайва мрійливість позбавляє людину можливості насолоджуватися життям уже сьогодні.

